

Ірина Бермес Iryna Bermes

Доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Doctor of Arts Studies, Professor, Head of the Department of Vocal, Choral, Choreographic, and Visual Arts, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

e-mail: irunabermes@ukr.net | orcid.org/0000-0001-5752-9878

Локальні форми фестивального простору Дрогобича

Local Forms of Festival Space in Drohobych

Анотація. На сучасному етапі розвитку культури здійснюється пошук ціннісно-смыслових орієнтирів, які б сприяли реалізації нових форм культурного життя, зокрема музичного. Фестивалі як одна з таких форм залучають до єдиного культурного простору нові жанри і види музичного мистецтва, водночас мотивують творчі колективи, стають для них імпульсом для нових досягнень. Актуальність статті полягає в активному поширенні і зростанні значущості музичних фестивалів як творчих акцій та важливої складової національного художнього процесу.

Розкрито різні аспекти фестивального життя провінційного міста у період незалежності України. Сьогодні фестивалі — невід’ємний елемент культури, художнє явище, що постійно розвивається. Вони є затребуваними у різних галузях культури і мистецтва, їхні концертні програми стають привабливими для містян і гостей. Фестивалі сприяють формуванню та просуванню брендів міста, регіону, трансформації міського середовища та приверненню уваги до різних проблем, оскільки пов’язані із загальнокультурною ситуацією і локальним контекстом. Проведення фестивалів як ключового елементу сучасного культурного життя сприяє поширенню креативних практик, орієнтованих на розвиток гуманітарної сфери міста, піднесенню рівня культурного життя регіону.

Стаття має на меті репрезентувати «панораму» фестивалів, їхні особливості, значущість для культурного життя міста. Як головну теоретичну парадигму використано системний метод, також доречними виявилися такі методи: типологічний — для визначення основних різновидів фестивалів, їхньої ролі у культурному житті міста; аналітичний — для виявлення характерних особливостей фестивалів, їхньої концепції і специфіки.

Ключові слова: фестиваль, музичний фестиваль, хоровий фестиваль, Дрогобич, фестивальный простір.

Постановка проблеми. Перед кожною державою на певному етапі суспільного розвитку постають питання вибору соціокультурних пріоритетів. В останнє двадцятиріччя культура як система цінностей і соціальних кодів, які інтегрують суспільство, як ресурс розвитку українського соціуму і механізм його консолідації стала значущим фактором збереження і передачі людського досвіду. Відповідаючи вимогам часу, реалізуються нові форми культурного життя, як-от фестивалі, що демонструють досягнення мистецтва у царині музики. Вони є цілісним і завершеним актом діяльності з яскраво вираженим інноваційним характером.

В умовах сучасної культури актуальними стають форми художньої практики, серед яких лідирує фестиваль. Активізація фестивального руху зумовлена тим, що фестиваль як інноваційна форма репрезентації музичного мистецтва створює широкі можливості для комунікації, на відміну від інших мистецьких форм. Проведення фестивалів сприяє творчому обміну між

виконавцями і колективами, демонструє самобутність регіонального мистецтва, подієвість міста як важливий показник його динамічного розвитку. Навіть невеликі міста намагаються запровадити гуманітарні культурні іміджеві події, орієнтовані на залучення ділових людей, туристів, молоді.

В Україні фестивалі проводять не тільки у столиці, а й у провінційних містах. Вони стають усталеним елементом культурного простору міста як організуючого центру, у середовищі якого ці творчі акції набувають невластивих йому особливостей — стають масштабними, масовими, видовищними.

Аналіз досліджень та публікацій. Концертні заходи музичних фестивалів міжнародного рівня («Київ Музик Фест», «Музичні прем’єри сезону», «Харків Музик Фест», «Форум музики молодих», «Контрасти» та ін.), особливості фестивального процесу в українському музичному просторі розкрито у статтях, відгуках, рецензіях музикознавців (М. Загайкевич,

Л. Пархоменко, М. Черкашиної-Губаренко, О. Рощенко, Л. Шаповалової, В. Реді, Н. Костюк, Г. Степанченко, І. Сікорської, А. Луніної, О. Дьячкової, Ю. Чекана, Б. Сюти, М. Шведа, С. Зуєва, Р. Юсипєя, Ю. Бенті, А. Афоніної, О. Галузевської, А. Головань та ін.). Однак регіональні фестивалі, природно, обговорюють зазвичай на локальному рівні. Фестивальні заходи у Дрогобичі не так часто ставали предметом зацікавлення науковців, окремі відгуки (М. Бурбана, У. Молчко, О. Німилович, Б. Пица) розміщено на шпальтах місцевої періодици, здебільшого ж дискусії про них обмежувалися колом музикантів-професіоналів.

Виклад основного матеріалу. У сучасній культурній традиції фестиваль — це святкова подія, що складається з низки концертів, об'єднаних однією назвою та програмою, що відбуваються в урочистій обстановці з певною регулярністю чи як одноразова акція.

Проведення міського фестивалю буде успішним за умови врахування низки факторів: соціокультурної ситуації в Україні загалом і локальної, потенційної цільової аудиторії та її запитів. Незважаючи на інтерес до фестивальної проблематики, святкова культура сучасного міста залишається малодослідженою. Привабливість фестивалю як міського свята залежить від підтримки місцевої влади. Проведення фестивалю може стати частиною плану з формування культурної інфраструктури міста, що «характеризується станом розвитку культури в країні, менталітетом та поглядами населення, культурною інтеграцією різних груп населення» [3, с. 131], створення передумов для локальних процесів розвитку і відновлення міського середовища для формування якісного музичного продукту. Ба більше, фестиваль дозволить сформувати у мешканців новий погляд на звичне для них місце проживання, покращити їхню комунікацію, зміцнити порозуміння серед різних суспільних груп.

Зусилля місцевої влади Дрогобича спрямовані на формування іміджу міста, передусім для реалізації культурних і соціальних потреб через ефективне використання культурних ресурсів. І тут вельми актуальним є зосередження уваги на історії міста, його духовних активах, що виражаються у взаємодії закладів культури і безпосередньо містян. Саме такою креативною формою у масштабі міста є традиція культурно-масових заходів — фестивалів, які є брендом Дрогобича, позаяк засновані на унікальних ресурсах культури міста.

Дрогобич оригінальний у культурному сенсі, і ця конкурентна перевага перед іншими містами Львівщини дала змогу реалізувати творчий потенціал музикантів-професіоналів саме у фестивальному дійстві як потужному інструменті культурного піднесення міста. У Дрогобичі 1945 року було засновано музичне училище (тепер КЗ ЛОР «Дрогобицький музичний фаховий коледж ім. Василя Барвінського»), 1962 року — музично-педагогічний факультет

Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка (тепер — факультет початкової освіти та мистецтва ДДПУ ім. Івана Франка). Ці навчальні заклади стали «кузницею» підготовки професійних музичних кадрів, які активно включилися у культурно-мистецькі акції міста, внесли свіжий струмінь у музичне життя міста та регіону як «комплексну систему суспільно-музичної комунікації компонентів, до яких відносяться аматорське та професійне музичне мистецтво, музична освіта» [4, с. 23–24].

Дрогобич — місто здебільшого хорових фестивалів. Пояснення цього, з одного боку, — в історичній парадигмі хорового мистецтва регіону (до 1939 року тут діяло чимало аматорських хорових гуртків «Просвіти», «Рідної школи», співоче товариство «Дрогобицький Боян», церковні хори; у 1960–1980 роках — при кожному підприємстві міста (адже Дрогобич був потужним промисловим центром Західної України), з іншого, — у ментальній традиції (музикальність і співучість українців). І не тільки: хорова музика є провідною сферою творчих інтересів українських майстрів, у ній відображаються закономірності й особливості національної композиторської школи. Цей художній пласт віддзеркалює інтонаційно-звукове самовираження етносу, впродовж тривалого часу залишається найбільш значущим і популярним. До того ж, хорова музика є тим «барометром», який визначає соціально-психологічний клімат суспільства, у ній сформувалися константні елементи музичної мови.

Не дивно, що хорове музикування як особлива складова української культурної спадщини стало «візитівкою» міста у період незалежності, коли цей вид мистецтва почав потужно відроджуватися. Першою ластівкою став фестиваль різдвяного хорового співу «Колядає Франкове Підгір'я». Це святкове дійство було започатковано 1991 року під егідою Дрогобицького відділення Музичного товариства України за підтримки місцевого духовенства, міськрайонного товариства «Просвіта» та Товариства української мови. До організації та проведення фестивалю долучився його ідейний натхненник музикознавець М. Бурбан, пропозицію щодо назви фестивалю вніс професор М. Шалата. Організатори ставили перед собою завдання продовжити та розвивати тисячолітню українську хорову традицію: як церковну, так і світську.

Творчий дебют фестивалю «Колядає Франкове Підгір'я», що відбувся у приміщенні Львівського академічного обласного музично-драматичного театру ім. Юрія Дрогобича, був вдалим і перспективним. Концертну програму виконували церковні хорові колективи міста (дорослі та дитячі), народний чоловічий хор «Бескид», жіноча хорова капела «Освітнянка», навчальні хори Дрогобицького державного музичного училища та музично-педагогічного факультету ДДПУ ім. Івана Франка, як і мішаний хор нафтопереробного

заводу та чоловічий — автокранового. Учасники фестивалю представили широкий репертуарний спектр пісень різдвяного циклу, зокрема традиційні й авторські коляди і щедрівки, церковні піснеспіви.

Щороку до фестивального дійства приєднувалися нові хорові колективи, відрадно, що серед них були і дитячі церковні, хори дитячих музичних шкіл міста та регіону, навіть колективи з інших міст: народний камерний хор «Оріана» Львівського палацу культури ім. Гната Хоткевича, хор церкви св. Юрія м. Яворова, народна хорова капела «Боян» м. Бережани Тернопільської області, творчі колективи Палацу культури м. Нова Каховка Херсонської області та інші.

2021 року фестиваль відбувся у дистанційному режимі, втім, це не завадило долучитися до концертної програми багатьом колективам, які виконали такі твори: «Ой на річці, на Йордані» М. Леонтовича, «На Різдво Христове» Г. Гаврилець, «Коляда» та «Щедрівка» М. Гайворонського, «Дивна ніч» І. Гайдена, «Свят вечор» і «Радуйтеся всі людіє» в опрацюванні М. Грицишина, «В зеленому ліску» в опрацюванні М. Дацка, «Діва сина породила» в опрацюванні М. Ковальчука та ін.

Щороку у фестивальных програмах беруть участь професійні колективи міста: муніципальні камерні хори «Легенда» і «Боян Дрогобицький», заслужений Прикарпатський ансамбль пісні і танцю «Верховина». Їхні виступи вирізняються високим рівнем виконання, стають кульмінаційним моментом і окрасою фестивального дійства.

2023 року відбувся XXXII фестиваль «Колядає Франкове Підгір'я». У його концертній програмі взяли участь церковні і світські хорові колективи, вокальні та інструментальні ансамблі Дрогобича та міст-сателітів — Трускавця, Борислава, Стебника.

Хоровий фестиваль «Колядає Франкове Підгір'я» сприяє відродженню української духовності, збереженню, примноженню та популяризації різдвяних традицій і звичаїв. Він став яскравим явищем духовного життя дрогобичан, бо саме в обрядовій культурі акумулюється менталітет народу, його ідеали, прагнення, предковічні цінності.

Традиція проведення хорового фестивалю у часі Великодніх свят започаткована 2001 року. Висока місія хорового дійства під назвою «Хваліте Господа з небес» визначається сприянням відродженню української духовної музики, піднесенню української культури, пошуканню суспільного інтересу до національної історії, культурної спадщини, культурної пам'яті.

У концертних програмах фестивалю щороку беруть участь хори церкви Святих Апостолів Петра і Павла чину Святого Василя Великого «Світло тихе» (регент О. Хомик), церкви блаженних священномучеників Северина, Віталія та Якима (регент Т. Земко), хор «Софія» церкви Віри, Надії, Любові (регент

Н. Коцюба), хор «Оранта» Дрогобицької духовної семінарії (диригент о. А. Бунь), професійні колективи міста та гості: муніципальний камерний хор «Легенда» (диригент Н. Самокішин), Заслужений прикарпатський ансамбль пісні та танцю України «Верховина» (художній керівник та головний диригент С. Урбан), камерний хор «Жайвір» м. Львів (художній керівник та диригент Н. Чмир-Козяр), камерний хор «ARTOS» м. Чортків (диригент В. Максимлюк), муніципальний чоловічий камерний хор «Боян Дрогобицький» (диригент В. Остап), хор Дрогобицького музичного фахового коледжу ім. Василя Барвінського (диригент Б. Бонзак), муніципальний чоловічий хор «Каменярь» відділу культури Стрийського району (художній керівник та диригент С. Целюх), народна студентська хорова капела «Гаудеамус» Дрогобицького державного університету ім. Івана Франка (диригент С. Дацюк), муніципальний хор «Гомін» м. Львів (художній керівник та диригент Р. Ляшенко) та ін. Глибоким духовним змістом, особливою енергетикою наповнюються твори у виконанні хорових колективів, виконавська майстерність яких зворушує слухачів і спонукає до роздумів над змістом людського життя, християнської віри.

Фестивальні заходи проходять у різних храмах Дрогобича. Про популярність цього регіонального мистецького форуму свідчить участь у ньому провідних хорових колективів України, як-от академічної чоловічої капели ім. Л. Ревуцького, муніципальних хорів «Галицькі передзвони» (м. Івано-Франківськ), «Гомін» (м. Львів) та ін., які демонструють відданість унікальній академічній виконавській манері і традиціям української духовної музики.

2023 року відбувся XXII фестиваль «Хваліте Господа з небес». Захід заінтригував широким репертуарним списком: українські духовні шедеври були представлені від розспівів Києво-Печерської лаври до творів сучасних митців.

Розквіт хорового виконавства у Дрогобичі сягає 1920-х років. До його становлення, а відтак піднесення долучився священник, композитор, керівник співочого товариства «Дрогобицький Боян», засновник і директор філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка, керівник церковного і гімназійного хорів о. С. Сапрун. Враховуючи його роль у піднесенні музичного життя та освіти у місті, 1997 року з ініціативи відновленого товариства «Боян Дрогобицький» було засновано хоровий конкурс ім. о. Северина Сапруна. У 2000 році він відбувся у форматі конкурсу, а 2005, 2008, 2011 років — хорових фестивалів. Це хорове дійство з кожним роком набувало популярності, і згодом участь у ньому брали не тільки колективи західного регіону, а і зарубіжні хори. Так, 2011 року п'ятий хоровий фестиваль ім. С. Сапруна було проведено вже у статусі міжнародного. Свої концертні програми представили жіночий камерний хор «Намісто», «Журавлі» (Польща),

народний дитячо-юнацький хор «Світанок», народний жіночий хор «Червона калина», народний камерний хор «Грація» (всі з м. Самбір), народна хорова капела «Ватра», народний дитячий хор «Щедрик», хор ім. М. Вербицького (всі з м. Стрий), народний хор «Галичина» Тернопільського державного музичного училища ім. С. Крушельницької, хор Дрогобицької духовної семінарії «Оранта» та інші. Хорові колективи успішно репрезентували концертні програми у катедральному соборі Пресв. Трійці упродовж місяця, запропонувавши слухачам «шедеври українського хорового мистецтва А. Веделя, Д. Бортнянського, М. Лисенка, М. Вербицького, А. Гнатишина, Я. Барнича, Л. Дичко, Б. Фільц та ін.» [5, с. 165]. Чимало колективів виконували молитву С. Сапруна «Святий Боже», захоплення у слухачів викликали такі твори: коляди «Що то за предиво» В. Барвінського, «Колядка» В. Камінського, кант «Через поле широкее» Д. Котка. Широку репертуарну палітру представив у заключному концерті фестивалю чоловічий хор «Боян Дрогобицький»: духовні твори і світські. Зокрема було озвучено твори Д. Бортнянського (хоровий концерт «Тебе Бога хвалим»), М. Лисенка («Ой, нема, нема ні вітру, ні хвилі», «У туркені по тім боці», обробку «Ой пуцу я кониченька»), О. Нижанківського («З округків»), Ф. Колесси («Було колись») та ін.

Хоровий фестиваль засвідчив, що у Дрогобичі шанують традиції, започатковані о. С. Сапруном, дбають про популяризацію та поширення українського хорового «продукту» на достатньому виконавському рівні.

Яскраву сторінку в культурне життя Дрогобича вписав музичний фестиваль «Струни душі нашої», започаткований 1997 року Дрогобицькою організацією Національної спілки композиторів України з ініціативи її голови В. Грабовського. У програмі фестивалю проведено низку авторських концертів видатних українських композиторів, а саме: В. Барвінського, М. Колесси, Б. Фільц, Г. Ляшенка, Є. Станковича, М. Скорика, Л. Дичко, М. Степаненка, Г. Саська, М. Ластовецького, В. Годзяцького, М. Халітової та інших.

Так, 2008 року заходи музичного форуму були приурочені до 120-річчя від дня народження В. Барвінського, вони відбувалися впродовж трьох тижнів. Було проведено наукову конференцію «Василь Барвінський та сучасна українська музична культура», концерт із творів композитора. Так само до фестивальної програми було включено авторський концерт Г. Ляшенка та вечори фортепіанної, хорової, естрадної музики.

2016 року фестиваль «Струни душі нашої» одинадцяте відбувся у Франковому краї. На цей раз звучала музика київських майстрів С. Крутикова і Г. Саська. На цьому форумі української музики відбулося два концерти з творів С. Крутикова (у травні): один у Дрогобичі, другий — у Стрию та три — з творів Г. Саська (у листопаді): один у Стрию і два у Дрогобичі.

Прозвучали такі композиції С. Крутикова: «Медитація пам'яті В. Раєвського для аудіофайлу та скрипки» у виконанні І. Турканика, «П'ять спогадів для клавесину» — О. Дмитрієвої, «Три обіцянки для трьох інструментів» (флейти, саксофона, фортепіано) — студентів Дрогобицького музичного училища ім. В. Барвінського, електроакустичний твір «Зоряна людина Клим Чурюмов», де флейтове соло виконав автор.

Концерти Г. Саська були приурочені до 70-річчя композитора. Перший проведено у Стрийській дитячій музичній школі ім. О. Нижанківського. У програмі було озвучено фортепіанні та вокальні твори митця, зокрема дитячий цикл «Мозаїка», «Фантазію для фортепіано», джазові цикли «Граю джаз», «Блюз», вокальні композиції з мультфільму «Капітошка». Друга імпреза відбулася в актовій залі Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, третя — у Дрогобицькому державному музичному училищі ім. В. Барвінського. Лунали фортепіанні твори у виконанні студентів і учнів школи педагогічної практики, хоровий твір «Сутінки» (сл. Я. Верещагіна) та ін. «Приємним сюрпризом для слухачів стала презентація п'єс «Балада» та «Бугі-вугі» із збірки «Граю джаз — 2!» у високопрофесійному та технічно досконалому виконанні самого композитора», — наголосила У. Молчко [1, с. 111]. У музичному училищі Г. Сасько інтерпретував шість п'єс із фортепіанного циклу «Весняні барви». Виконання автора вирізнялося «багатством імпресіоністичних барв, пейзажною колористикою, професійною <...> майстерністю» [1, с. 112].

У березні 2019 року фестивальный простір Дрогобича доповнився ще одним мистецьким дійством — музичним фестивалем «Українська музика в часі і просторі», започаткованим педагогічним колективом Дрогобицького музичного фахового коледжу ім. В. Барвінського. Його формат включає низку мистецьких і науково-практичних заходів, як-от науково-практичну конференцію, до якої залучаються не тільки викладачі навчального закладу, а й провідні українські музикознавці; конкурс юних піаністів, конкурс із музично-теоретичних дисциплін, на які упродовж п'яти років охоче з'їжджаються учні музичних шкіл і шкіл мистецтв із Львівщини; концерт із творів українських композиторів, до якого залучають як переможців конкурсу, так і студентів музичного коледжу, творчі колективи навчального закладу. Це фестивальне свято відбувається традиційно у березні і триває чотири дні. Воно перетворюється на величну акцію елітарного українського музичного мистецтва, віддзеркалює широту творчого пошуку і різносторонність музичних інтересів учнівської та студентської молоді.

2023 року фестивальный проєкт було присвячено 135-річчю від дня народження В. Барвінського. Відповідно, у конкурсних програмах учасників звучала музика видатного українського композитора, як і твори

М. Лисенка, М. Скорика, Б. Фільц, М. Ластовецького та ін. Відрадно, що у фестивально-конкурсній акції взяло участь понад 100 учасників, яскраві виступи яких не залишили байдужими ані членів журі, ані слухачку аудиторію.

Наприкінці квітня 2023 року вперше було проведено дитячо-юнацький хоровий фестиваль-конкурс «Окрилені піснею», ініційований головою циклової комісії «Хорове диригування» Дрогобицького музичного фахового коледжу ім. В. Барвінського Б. Бондзяком. 24 дитячі хорові колективи Львівщини взяли участь у цьому дійстві, яке перетворилося на величне свято хорової музики. Незважаючи на вельми непростий час, понад 700 дітей отримали змогу продемонструвати свою виконавську майстерність, творчі здобутки. Дитячі хорові колективи представили розлогий репертуарний список: від творів класичної доби до сучасності з домінуванням композицій українських майстрів, так само з актуальною для нашого часу тематикою. Таким чином, талановита молодь отримала майданчик для реалізації своїх художніх задумів, нову інформацію, досвід, розширила коло спілкування з однодумцями — любителями хорового співу.

Щороку у грудні проходить Міжнародний фестиваль сучасної імпровізаційної музики «Jazz Bez», що вшосте відбувся у місті Котермака. Цей джазовий фест проходить одночасно у двох країнах — Україні та Польщі. Як правило, відкриває фестивальний проект у Дрогобичі «Лабораторія джазу» — колектив, де грають студенти музичного фахового коледжу ім. В. Барвінського під керівництвом Я. Проціва. Музичне «меню» гурту насичене експериментами та вдалим музичними імпровізаціями. Цікаві програми презентують також «Street Trio Jazz», квартет Усеїна Бекірова, «The Miracle», «Awatair» та ін. Гармонія і віртуозність джазової музики, так само її емоційність і динамічність, яскраво виявляються у виступах усіх колективів, викликають захоплення у слухачів.

У межах «Jazz Bez» отримують розвиток актуальні моделі художнього світовідчуття, втілюються соціально значущі проекти й ідеї, здійснюється міжкультурна комунікація. Фестиваль такого формату спрямований

на розширення слухачкої аудиторії, виховання естетичного потенціалу, художнього смаку.

Отже, фестивальний простір Дрогобича як просторово-часова локація, креативна практика культурно збагачує міське середовище, сприяє вихованню нового покоління інтелігенції, допомагає долати провінційну замкненість слухачів. Фестивалі як публічні дійства підживляють естетичні відчуття причетності до музичного мистецтва, формують фестивальне товариство з його особливими комунікативними правилами, цінностями, ідеалами. Саме тоді фестиваль стає подією, консолідує творця музики, виконавця і слухача.

Висновки. У незалежній Україні набувають значущості музичні фестивалі не тільки у великих містах, а і провінційних. Вони стають невід'ємною частиною сучасного культурного життя, сприяють інтеграції регіонального мистецтва у міжнародний контекст.

Музичні фестивалі, що відбуваються на різних концертних майданчиках міста, стали формою просвітництва, залучення слухачів до «спілкування» з творами українських композиторів різних стилів і жанрів, ефективним засобом збереження культурної пам'яті народу.

З іншого боку, локальні музичні фестивалі стали специфічною формою культурного діалогу творчих сил регіону, заснованого на актуальних світоглядних ідеях епохи. Вони переросли у дійства, в яких беруть участь творчі сили професійної й аматорської музичних сфер, суттєво розширили географію поширення музичного продукту.

На порубіжжі ХХ–ХХІ століть Дрогобич став локацією численних фестивальних акцій, серед яких музичним, зокрема хоровим, відводиться лєвова частка. Фестивалі, їхня реалізація у культурних практиках, орієнтовані на формування образу міста. Дрогобицькі фестивалі є культурними подіями, що консолідують спільноту, яка поділяє цінності та смисли, трансльовані фестивалем, дає їй відчуття причетності одна до одної і простору, в якому розгортається культурне дійство. Музичні фестивалі Дрогобича залучають містян, сприяють виникненню нових культурних досвідів, загалом позитивно впливають на імідж міста, стають «родзинкою» його культурного життя.

Література

1. Молчко У. Творча співпраця Святослава Крутикова та Геннадія Саська в рамках XI музичного фестивалю «Струни душі нашої» // Молодь і ринок. 2018. № 9 (164). С. 107–112.
2. Німилевич О. Фестиваль музики Геннадія Саська. URL: <http://composersukraine.org/index.php?id=2774> (дата звернення: 02.02.2023).
3. Ревко А. Культурна інфраструктура як базис розвитку соціо-гуманітарного простору регіонів України в умовах трансформаційної економіки // Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3 (15). С. 130–136.
4. Стебельська О. Музичне життя Тернопільщини другої половини ХХ — початку ХХІ століття: регіональні мистецько-освітні аспекти: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2012. 225 с.
5. Тимик К. П'ятий міжнародний хоровий фестиваль ім. о. Северина Сапруна у Дрогобичі (до 110-річчя від дня заснування товариства «Дрогобицький Боян») // Українська музика. 2012. Ч. 2 (4). С. 164–168.

References

1. Molchko, U. (2018). *Tvorcha spivpratsia Sviatoslava Krutykova ta Hennadiia Saska v ramkakh XI muzychnoho festyvaliu "Struny dushi nashoi"* [Creative cooperation between Svyatoslav Krutykov and Gennady Sasko within the framework of the XI Music Festival "Strings of Our Soul"]. *Molod i rynek*, 9(164), 107–112 [in Ukrainian].
2. Nimylovych, O. (2016). *Festyval muzyky Hennadiia Saska* [Gennady Sasko Music Festival]. Retrieved from <http://composersukraine.org/index.php?id=2774> [in Ukrainian].
3. Revko, A. (2018). *Kulturna infrastruktura yak bazys rozvytku sotsiohumanitarnoho prostoru rehioniv Ukrainy v umovakh transformatsiinoi ekonomiky* [Cultural infrastructure as a basis for the development of socio-humanitarian space of regions of Ukraine in a transformational economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 3(15), 130–136 [in Ukrainian].
4. Stebelska, O. (2012). *Muzychne zhyttia Ternopilshchyny druhoi polovyny XX — pochatku XXI stolittia: rehionalni mystetsko-osvitni aspekty* [Musical life of Ternopil region in the second half of the twentieth through to the early twenty-first century: regional artistic and educational aspects] (Unpublished doctoral dissertation, Kyiv, Ukraine) [in Ukrainian].
5. Tymyk, K. (2012). *Piatyi mizhnarodnyi khorovyi festyval im. o. Severyna Sapruna u Drohobychi (do 110-richchia vid dnia zasnuvannia tovarystva "Drohobyt'skyi Boian")*. [Fifth International Choral Festival. Fr. Severyn Saprun in Drohobych (to the 110th anniversary of the founding of the society "Boyan of Drohobych")]. *Ukrainska muzyka*, 2(4), 164–168 [in Ukrainian].

Bermes I.

Local Forms of Festival Space in Drohobych

Abstract. At the present stage of cultural development, the search for value and semantic guidelines leading to the realization of new forms of cultural life, including music, is underway. As one of such new forms, festivals help embrace new forms, genres, and types of musical art within a common cultural space while simultaneously motivating creative teams and becoming an impetus for new achievements. The relevance of the article is in the active spread and growing importance of music festivals as creative events and an important component of the national art process.

The paper reveals various aspects of provincial city festival life during the period of Ukrainian independence. At present, festivals are an integral element of culture, a constantly evolving art phenomenon. They are in demand in various fields of culture and art, and their concert programs attract townspeople and visitors. Festivals contribute to the formation and promotion of city and regional brands, to the transformation of the urban environment, and place focus on various issues, as they are related to the general cultural situation and the local context of a particular location. As a key element of contemporary cultural life, festivals contribute to the dissemination of creative practices aimed at developing the cultural sphere of the city and raising the level of cultural life in the region. The paper aims to present a "panorama" of festivals, their features, and their significance for the cultural life of Drohobych.

Keywords: festival, music festival, choral festival, Drohobych, festival space.